

PROROK PRESS KIT

DISTRIBUCE:

Zuzana Pudilová, info@aerofilms.cz, tel. 608 300 797

Aerofilms, s.r.o., Biskupcova 31, Praha 3 130 00

PROGRAMACE:

Jakub Němeček, program@aerofilms.cz, tel. 775 920 082

Původní název filmu:	Un prophète
Žánr:	kriminální drama
Režie:	Jacques Audiard
Distribuce:	Aerofilms
Distribuční premiéra:	3. 11. 2009
Délka:	153 minut
Formát obrazu:	1,85:1
Zvuk:	Dolby Digital
Rok výroby:	2009
Jazyk:	francouzsky s českými titulky
Země výroby:	Francie
Scénář:	Thomas Bidegain, Jacques Audiard
Kamera:	Stéphane Fontaine
Střih:	Juliette Welfling
Hudba:	Alexandre Desplat
Producent:	Michel Barthélémy
Hrají:	Tahar Rahim, Niels Arestrup, Adel Bencherif, Hichem Yacoubi, Reda Kateb
Oficiální stránky:	http://www.un-prophete-lefilm.com
Stránky distributora:	http://www.aerofilms.cz/prorok

SYNOPSIS

Malik El Djebena, odsouzený k šesti letům vězení, neumí číst ani psát. Do věznice přichází úplně sám a působí mladším a křehčím dojmem než ostatní trestanci. Je mu 19 let. Šéf korsického gangu, který vládne i vězení, si ho okamžitě vezme na paškál a pověří ho několika „úkoly“, díky kterým se Malik nejen zocelí, ale zároveň si začne získávat šéfovu důvěru. Ale Malik je odvážný a učenlivý, a tak si tajně začne sprádat vlastní plány...

ROZHOVOR S JACQUESEM AUDIARDEM

Na tiskové konferenci v Cannes jste něco naznačil o ironickém podtextu názvu PROROK.

Protože tento aspekt je reálný, ale zjevně není tak úplně zřetelný. Ten film se klidně mohl jmenovat třeba MALÝ VELKÝ MUŽ. Název působí trochu jako příkaz, nutí lidi, aby vnímali něco, co v tom filmu ani nemusí být, v tomto případě konkrétně fakt, že máme co do činění s malým prorokem, s novým mužským prototypem. Původně jsem chtěl použít francouzský ekvivalent verše z písně Boba Dylana "You Gotta Serve Somebody", který říká, že pořád někomu sloužíme. Líbila se mi ta osudovost a morální aspekt verše, ale nepodařilo se mi najít uspokojující překlad, takže jsem zůstal u názvu PROROK.

Jak jste se dostal k tomuto příběhu?

Já i můj spoluscénarista Thomas Bidegain jsme chtěli zjistit, jak vůbec najet na námět Abdela Raoufa Dafriho a Nicolase Peuffaillita a vytvořit trefný filmový příběh. Musel jsme přijít na to, jak udělat z PROROKA příběh, který by působil současně. Chtěli jsme udělat hrdiny z lidí, které jsme neznali, kteří se dosud neobjevili v ikonickém slova smyslu na plátnech kin, jako například Arabové. Francouzská kinematografie má tendence představovat tyto lidi buď naturalisticky nebo coby sociologický fenomén. Nám šlo o čistě žánrový film, tak trochu něco jako western, který se zaměřuje na lidi, které neznáme, a postupně z nich dělá hrdiny.

Co vás vedlo k tomu, abyste do role Malika El Djebeny obsadili muže s andělskou tváří Tahara Rahima?

Vždycky mě přitahovaly určité mužské prototypy, pro které nebyla charakteristická jejich hladina testosteronu. Tahar Rahim mi v mnoha ohledech připomínal Matthieu Kassovitze, se kterým jsem už několikrát spolupracoval. Ne, že by mi ti dva doslova splývali, ale představují mužské prototypy, pro jaké mám slabost.

Nešlo také o způsob, jak dovolit divákovi, aby se s hlavním hrdinou identifikoval?

Sám mám problémy, abych se identifikoval s kýmkoli jiným než sám se sebou, ale samozřejmě to bylo mým cílem. Přišlo mi to trefnější, než kdybych použil staré dobré klišé z vězeňských filmů, kdy každý trestanec je nadsamec. Vězňové v mém filmu nejsou nabašení borci, nepatří do tohoto prostředí, ale paradoxně tady v sobě dokáží vypěstovat určité vlastnosti, díky kterým zesílí a naučí se ovládat ostatní.

Skrze postavu Malika divák zjišťuje, že znalosti a dovednosti pomáhají při vzestupu k moci.

Ano, a to mi připadá vůbec nejzajímavější. Tento typ člověka bourá zažité představy, on není klasický rváč. Při sledování Malika zjišťujeme, jak přemýšlí, vidíme, že se umí dokonale přizpůsobit, a že jeho postava využije jakékoliv oportunistické příležitosti k tomu, aby si nejprve zachránil vlastní kůži, později k tomu, aby vůbec přežil a zdokonalil svoje partáky, a nakonec aby se na žebříčku moci dostal na ještě vyšší příčku.

Tento aspekt připomíná další postavu z jiného vašeho filmu, Dehoussea z filmu UN HÉROS TRÈS DISCRET.

Ano, dalo by se říci, že tyto postavy jsou modely určitého typu výchovy. Základním principem je ukázat těmto lidem, co jim nejvíc chybí, potom jim dát příležitost, možnost stvořit hrdinu. Příběh Proroka popisuje člověka, který získá postavení, jakého by se mu nikdy nedostalo, kdyby neskončil ve vězení. A v tom tkví ten paradox.

Jak jste strukturoval tuto svou touhu udělat z Malika hrdinu?

Částečně jsem vycházel z obrazu Arabů, který nám překládá filmový průmysl, což je buď Arab - pitomec, povětšinou tedy terorista, anebo prostě naturalistický pohled, který je zasazen do sociálně realistického kontextu. To mě právě rychle přivedlo, k tomu, že jsem začal zpochybňovat výběr herců. Na roli Malika jsme potřebovali někoho extrémně mnohotvárného, který by dokonale zapadl do tématu identity. Mladý muž, který nemá minulost, ale přitom nám napíše svůj příběh přímo před očima. Od začátku nám bylo jasné, že do této role nemůžeme obsadit známou tvář právě proto, že jde o příběh vzestupu k moci, příběh zviditelnění.

Was there also the desire to decompartmentalise french cinema ?

Ta k celému projektu neodmyslitelně patří. Nenatočil jsem toho zatím moc, pouhých pět filmů. Spolupracoval jsem s Matthieu Kassovitzem, Vincentem Kasselem, Romainem Durisem a jinými ohromně talentovanými herci, ale po filmu TLUKOT MÉHO SRDCE SE ZASTAVIL jsem chtěl pracovat s neznámými tvářemi. Toto přesvědčení přišlo ruku v ruce s pocitem, že film by měl být silnou společenskou výpovědí, a pokud neumí vylíčit svět takový, jaký je, k čemu potom slouží? Toto nemá být téma k polemice, jenom vysvětluju, jak já vkládám fikci do něčeho, co se tváří jako realita. Podle mě má dnešní francouzská kinematografie tendence neskutečně zjednodušovat. Nechápu, k jaké realitě se francouzský film vyjadřuje. Proto měl můj film porušit zavedený systém obsazování herců, protože chci vzít v potaz fakt, že svět se mění a chybí nám hrdinové. Jsem přesvědčen, že musí povstat noví hrdinové, na kterých se postaví nové mytologie pro budoucnost.

Připadá mi, že Malik má nezaujatý a oportunistický vztah ke své vlastní identitě.

Korsičané ho považují za Araba a Arabové za Korsičana. Stojí rozkročen mezi oběma tábory. Přirozeně se ovšem přikloní ke své komunitě. Právě tady objeví něco, co dosud ignoroval. Je to sice takový svérázný rváč, ale zároveň má i svéráznou víru.

Můžete nám povědět něco o duchovi, který dělá Malikovi společnost a inspiruje jeho mystické vize?

Ve filmu se sice objevují fantastické motivy, ale záměrem není žádné mystično. Duchu Reyebe se vymysleli scénáristé a měl nám poskytnout nové možnosti, jak se dostat na tu úroveň představitosti, která nám pomůže osvobodit se od toho, co už bylo řečeno. Navíc se díky němu do příběhu dostávají myšlenky sufistů a dervišů, a tím pádem získává celý scénář další rozměr.

V dnešní kinematografii se objevuje trend temnějších a zničenějších hrdinů. V Prorokovi představujete člověka, který je zničený, ale dovedete ho k jakémusi spasení.

Pomocí prostředků, které bych ovšem nedoporučoval. Antihrdinu lze vytvořit raz dva. Ale to mě moc nezajímá. Já chci, aby se můj hrdina něco naučil, a pak to využil. Zjistil jsem, že film toto umí: dívá se na realitu a učí nás, jak s ní zacházet. Možná, že ta lekce, kterou život ušetří Malikovi, je paradoxní, ale mě zajímá.

V každém případě říká, že se člověk musí učit...

Musí se učit, dávat pozor, občas umět zavřít klapáčku, být rezervovaný a hlavně neudělat stejnou chybu dvakrát, protože potřetí by vás to mohlo zabít.

Je podle vás Prorok morální film?

Ano, nemorální by bylo, kdybychom vytvořili postavu, která nemá svědomí. Naše postava má jasno v tom, co je dobro a co zlo, protože zlo už na něm spáchali ostatní.

Jak vysvětlujete Malikův záhadný úsměv ve chvíli, kdy ho zastřelí?

Malik naráz získá pocit, že je ve filmu a cítí se coby fiktivní postava nezranitelný, zatímco ostatní se ocitají uprostřed všech těch událostí v patové situaci. Malik je člověk, kterého tíha jeho zkušeností netlačí k zemi, ale naopak pozvedává, až se postupně, kousek po kousku, zcela osvobodí.

Je vězení metafora?

Žánrové filmy se očividně pokaždé prezentují jako metafory. Postava byla odsouzena k dlouhotrvajícímu trestu. Záměrem bylo, aby si za tu dobu uvědomil něco, co mu později tam venku poslouží, a proto se dostáváme k paralele mezi těmito dvěma světy.

Postavu Cesara, kterého hraje Niels Arestrup, označujete za krále bez dvořanstva.

Ano, odkazují tím na postavy z Gionových děl. Král, obr u konce své cesty, který buď vládne kmenu pavouků.

To vypadá, že postava Cesara je založena na téměř mýtickém archetypu.

Je to tak, ale nechtěli jsme být příliš doslovní. Niels Arestrup v roli korsického Kmotra je celkem nepravděpodobný, a tím ten film získává zajímavé vibrace.

Jak byste definoval jeho vztah k Malikovi?

Když jsme psali scénář, snažili jsme se co nejsilněji navodit představu vztahu otec - syn, která by potom ještě víc zdůraznila vztah pán - otrok. Cesar není Malikův otec, ale má nad ním moc, je na něj tvrdý a neprokazuje vůči němu žádnou otcovskou něhu. Mezi nimi není ani náznak přátelství nebo citu, jedná se čistě o to, kdo koho ovládá.

Vaše ostatní filmy inklinují spíše k tomu, aby popisovaly velké milostné příběhy, kdežto v Prorokovi se o podobné téma ani neotřete. Proč?

Myslím, že to má co do činění s Malikem, s tím, co po něm vlastně chceme. Malik je totiž člověk, který přichází odnikud, na nějaký milostný příběh tady prostě není čas. Z toho důvodu na konci filmu naznačíme, že by snad mohl být s Džamilou. Protože jeho život velice brzy "přerušilo" vězení, vžije se do úplně jiné situace a naprosto mu to vyhovuje. S tímto závěrem jsme chtěli naznačit, že vlastně celou dobu chtěl skončit s Džamilou. Působí to uklidňujícím a mírumilovným dojmem a z Malika bude zřejmě skvělý otec.

Závěr filmu naznačuje, že by mohlo dojít k pokračování.

To ano. Rozhodně nás vede k tomu, abychom se zamysleli nad tím, jak bude jeho další život s touto ženou a dítětem vypadat. Zvláště proto, že Malik je rváč, který odsuzuje ostatní rváče, připadají mu nespolehliví, hloupí a nebezpeční. Je to člověk s velmi kritickými měřítky na ostatní. Netoleroval by ani záblesk chuligánství.

Kdyby existovalo pokračování, o čem by bylo?

Chtěl bych vidět Malika, jak rozvíjí svoje dovednosti a jak se i nadále učí. Trošku jako ve filmu "Tlukot mého srdce se zastavil". Tam se také hrdina snaží stát se klavírním virtuozem a tím se vlastně celkově zdokonaluje. S Malikem je to podobné, všechno kolem něj se teprve tvoří a my máme pocit, že ho čeká zajímavá budoucnost...

Máme pocit, že vaším velkým režisérským plus je to, že dokážete vytvořit ideální podmínky pro natáčení. Nespěcháte ani s psaním scénáře, ani s obsazováním, ani s natáčením samotným.

Tento názor předpokládá, že jsem si naprosto vědom toho, co dělám - a tak to není. Jenom produkční společnost jako Why Not dokáže spojit svůj cíl a nástroj v jedno. Všude jinde bych to měl mnohem komplikovanější. Režirovat film je velká dřina. Ale já prostě nic jiného neumím. Věřím, že lidé ve mně vidí určitý potenciál, kterého si já sám nejsem ani vědom. Ti, kteří mě obklopují, mi důvěřují mnohem víc, než já sám sobě a právě tito lidé mě postrkují kupředu. To, že jsem tak dlouho psal scénář, že jsem ten příběh nejdřív plně strávil, že jsem ho zpochybňoval, že jsem zpochybňoval jeho věcnost, že jsem hledal a po nalezení se do toho projektu plně ponořil, že jsem podstoupil dlouhou přípravnou fázi - to všechno mi dalo pocit, že vím, jak by ten film měl vypadat. Pak musíte přesvědčit ostatní, aby pochopili svět, ve kterém se příběh odehrává a tato fáze vyžaduje velké zanícení pro věc. Právě díky tomuto procesu je filmařina tak jedinečná, díky kolektivní kreativní práci. Jsem si jistý pouze v jednom, a to, že vím, v jakých podmínkách a jak má ten film od základu zazářit. Někdy ten kolektivní duch nefunguje na všech úrovních a s tím pak souvisí pocity osamocení a pochybností. Jsou okamžiky, kdy sám nevím, co vlastně dává smysl. Právě proto jsem šťastný a vděčný za podporu svých spolupracovníků.

Pociťoval jste při výrobě tohoto filmu nějaká rozpočtová omezení?

Cítil jsem tlak z mnoha stran při výrobě tohoto filmu! Scénář je velice zhuštěný a už před začátkem natáčení nám bylo jasné, že bude trvat dvě a půl hodiny, takže nám bylo jasné, že půjde o dlouhé a náročné natáčení. Zároveň nešlo natáčet v přirozeném prostředí, takže jsme museli postavit vězení, což byl zásadní krok, který nás trošku odklonil od zamýšleného naturalismu, ale stejně to byl impozantní kousek. Pak jsme museli tu věznicu zalidnit, oživit ji a s tím souvisela spousta práce při organizování takového množství lidí. Takže už v té chvíli se věznicí stala jednou z hlavních postav. Při režirování mise en scène jsme museli pracovat obráceně a postavit pozadí před herce. Právě tento aspekt působil největší potíže a pozdvižení, byla to síla natáčet v takovém prostředí.

Byl jste si při natáčení vědom toho, že Prorok je film, který je zakotvený v popkultuře?

Přesně o to mi šlo. Chtěli jsme vytvořit protipól k filmu ZJIZVENÁ TVÁŘ. Podle mě jsou neurotici kretění a nelze se s nimi identifikovat. Mě vůbec nezajímá, jak se úplný magor dostal k moci. Na druhou stranu takový film NENÁVIST Matthieu Kassovitze se dotýká něčeho pro mě velice citlivého. Není náhoda, že Prorok se občas vyskytuje ve stejném prostředí. Tyto dva filmy poukazují na to, že v kinematografii cosi chybí.

Ví se o vás, že umíte skvěle režirovat herce. Popište nám svou metodu.

S herci se snažíme postavu co nejvíc obnažit, ale v tomto procesu je důležité, abych jim byl při tom objevování stále nablízku. Pokud zůstanete zahalení, když projevíte svůj strach, svoje obavy, herci se nebudou zdaleka tak moc snažit. Musíte být s nimi, prožívat s nimi tatáž překvapení, sdílet s nimi veškeré pochybnosti a obavy... jinak prostě všechno jen tak "přijmou" a to je jakoby usnuli.

Co od herce očekáváte?

U herce hledám přesně to, co neočekávám. Že je schopný vytvořit něco, co jsem já předem nepřipravil. A myslím, že herci prahnou po tomtěž, že se chtějí skrze prostředky, které jim poskytnu, dostat na nová místa.

Už od vašich prvních filmů mi připadá, že se vaše práce vymyká tradičním schématům.

Je to tak, dřív jsem pracoval více geometricky nebo mechanicky. Nejdřív jsem myslel na technickou stránku věci a teprve potom na herectví. Ale od filmu ČTI MI ZE RTŮ se to všechno obrátilo. Přestože nechci podceňovat technickou stránku filmu, herec je zásadně na prvním místě.

Ve všech vašich filmech se objevuje moment, kdy se celý obraz zatemní a zůstane vidět jenom jeden detail.

Ano, to je takový malý efekt, kterému se říká "La Mano Negra". Používal jsem ho už u filmů, které jsem točil na super 8 a využívám ho dodnes. Je to velice nákladný trik. Využívám ho proto, že někdy mi připadá, že je toho obrazu příliš, příliš mnoho světla, příliš mnoho prostoru, že je to celé moc otevřené a je třeba to trochu zredukovat. Prostě tak projevuju svůj fetišistický vztah k obrazu. Vždycky žasnu nad obrazem němých filmů, které k nám přicházejí po generacích využívajících interpozitiv a internegativ. Připadá mi, jakoby sem přicházely z nějakých vzdálených světů.

Lze to chápat jako takový váš podpis?

Ne, a kdyby to tak vypadalo, musel bych s tím přestat. Opravdu mám pocit, že bych měl skoncovat s těmi filmovými triky a chemickými prostředky. Ten můj vztah k nim hraničí s fetišismem a to mě svazuje. Už ani sám nevím, jestli se díky nim dívám na svět správně.

Něco takového si umíme představit jen v cinemaskopu.

Zkusil jsem ten film točit na nejrůznější materiál. HD, 16mm, ultralehké kamery a spousty dalších, které mě ale nijak nezaujaly. Samozřejmě mě napadl i širokoúhlý formát, ale hned jsem to myšlenku zapudil, protože bych musel dbát na detaily. Otestoval jsem si bokem pár stylistických prvků, které by rozhodně nefungovaly. Ale nakonec si ten film stejně diktoval svou vlastní estetiku. Estetiku, se kterou se nedalo hnout.

Chtěl byste natáčet častěji?

Ano. Když se daří, natočím každé 3 - 4 roky jeden film. Chtěl bych natáčet častěji, protože bych si tím vyřešil spoustu problémů, zejména svůj strach. Asi jsem moc úzkostlivý, psaní mi vždycky hrozně trvá. Tento scénář jsme psali tři roky. To je fakt dlouho.

Vy už nechcete psát?

Ne. V tom mám docela jasno. Psát už nemůžu. Začne mě zajímat spousta nových témat, ale za chvíli už mě jenom obtěžují. Při natáčení mě nakonec scénář začne nudit, mám pocit, že ho znám nazpaměť a začnu o sobě pochybovat. Takhle to nechci. Jednou večer při natáčení za mnou přišel jeden ze spoluscénáristů a povídá: "Musíš o tom scénáři přestat pochybovat." Naznačoval tím, že už jsem tak nějak v koncích. Myslím, že kdybych nebyl tak zapletený do všech fází scénáře a mohl jenom natáčet, cítil bych se mnohem svobodněji.

FILMOGRAFIE JACQUESE AUDIARDA

2009 PROROK /A PROPHET/ (UN PROPHÈTE)

2004 TLUKOT MÉHO SRDCE SE ZASTAVIL /THE BEAT THAT MY HEART SKIPPED/ (DE BATTRE MON CŒUR S'EST ARRÊTÉ)

2001 ČTI MI ZE RTŮ /READ MY LIPS/ (SUR MES LÈVRES)

1996 A SELF MADE HERO (UN HÉROS TRÈS DISCRET)

1994 SEE HOW THEY FALL (REGARDE LES HOMMES TOMBER)

TAHAR RAHIM

Malik El Djebena

Tahar Rahim se na plátně objevil poprvé roku 2005 v dokumentu režiséra Cyrila Menneguna : TAHAR THE STUDENT a potom si zahrál v celovečerním hraném snímku UVNITŘ /INSIDE/ (A L'INTERIEUR) režisérů Alexandre Bustilla a Julienu Mauryho. Jacques Audiard si ho všiml v televizním seriálu, který se vysílal na stanici Canal +. Seriál se jmenoval LA COMMUNE a režíroval jej Philippe Triboit. Po měsících příprav a konkurzů se Audiard rozhodl nabídnout Rahimovi roli Malika El Djebeny.

© **Aerofilms, s.r.o.**

(všechny zde uvedené informace, včetně doslovných citací, jsou k volnému použití)